

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

387.6

Hely

Idő

11912

Személy

Helyszám

Szerző

Cím Itéletnap a tőzsdén.

Forrás: A Nap

Bp.

1912 X/13

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) Oldalsz.

Itéletnap a tőzsdén

Háborus derui

Az értéktőzsde fölött mára veszedelmesen beborult az égbolt. Már tegnap délután a nagy európai tőzsdékről háborus debaclet jelentettek, és különösen Berlin és Páris volt ilyen nagy árzuhanások színhelye. Az értéktőzsde közönsége szorongó szívvel lépte át ma a Szabadság-téri palota küszöbét, és az aggodalmakat növelte az, hogy mára esett a médió-halasztás napja is. Mindenki újabb meglepetéstől tartott és szorongó szívvel várta az üzlet megnyitását. A bankok nagyobb fedezetet kérnek-e? Vajjon hogy indul az üzlet? Milyen lesz Bécs? Mi ujság a háboruval? Mozgósítunk-e és háboruba keveredünk-e Oroszországgal? Ezek és hasonló kétségek mardossák a spekuláció lelkét. De azért mindenki közönyt iparkodik szinlelni. A nyertes kontremínörök tulajnyomórészt lebonyolították üzleteiket, és most szorongva lesik, vajjon nem jön-e majd olyan újabb esés, amely tönkrepusztítja a piacot és fizetéseképtelenné teszi az ő adósaikat. A fizetési nap 19-ikén van. Addig oly óriási differenciák állhatnak elő, hogy a fizetéseképtelenségek száma légióránő. Ma ez a kérdés csaknem jobban izgatja a tőzsdét, mint az árfolyamalakulás. Fog-nak-e fizetni a vesztes haussiérk? Megkapják-e a nyereségüket a nyertes kontremínörök? E kérdés fekszik az az ajkakon.

Krausz Simon üzenete

Öt perccel a megnyitás előtt hirtelen felszalad az emelvényre Krausz Simon és harsány hangon jelenti, hogy fontos közleni valója van a tőzsdén. Halotti csend támad, melyben a tőzsde vezető bizománysosa a következő kijelentést olvassa fel:

— Mint a magyar értékpapirkereskedők egyesületének elnöke, fel vagyok hatalmazva a miniszterelnök ur által annak kijelentésére, hogy teljesen *ki van zárva*, mintha az osztrák-magyar monarchia a háboruba bele akarja avatkozni és épenséggel félreértették a kért póthitelre vonatkozó akciót, melyet a kormányok csupán a távoli jövőre való tekinteteből kötelelességszerűleg megindítottak.

A megnyugtató kijelentést vegyes érzelmeikkel fogadták. Nyomban azután megszólalt a megnyitást jelző harangszó, s erre oly viharos jelenetek játszódtak le, melyek a tőzsde embereinek edzett idegeit is megrázták.

Adok! Adok!

Megszólalt a csatakiáltás: *Adok Közutit 55-ért*, és egyszerre harminc-negyven torok ismétli a kiáltást. Krausz Simon beveti magát az ordító tömegébe és kezében kis jegyzőkönyvével kezd vásárolni:

— *Veszek 57-ért!*

Veszedelmes tolongás támad körülötte.

mindenfelől kínálják neki a Közutit és ő rendületlenül jegyzi fel a kötéseket:

X-től ötször!

Y-től hétszer!

Öt perc alatt ekként összevásárolt egymaga vagy ötezer darab Közutit. Azután ugyanez ismétlődött a Magyar bank részvényeiben. A közbelépés az első rohamot feltartóztatta ugyan, de csakhamar megindult a bomlási folyamata és minden papir rohamosan esett lefelé.

A Hazai bank ellen

Egyszerre nagy riadalom támad az emelvény egyik sarkában. Előkelő tőzsdebizománysók a legnagyobb izgalom hangján mesélik, hogy a *Hazai bank nem vesz többé papirt kosztba*. Viharos le vele! kiáltások röpködtek a levegőbe és a bankot ekként aposztrofálták:

— Szégyelje magát, ilyen nehéz időben a hóhér szerepére vállalkozni! Bojkot-

Néhány ügynök, élükön Krausz Simonnal, a Hazai bank részvényeit 272 koronával, 13 koronával a tegnapi zárlat alatt kezdte a piacra dobni. Ekkor halálsápadtan a tömegbe furakodik a bank tőzsdediszponense és jelenti, hogy a *hir tévedésen alapul*. Közben megjelenik a Hazai bank igazgatója, Keszthelyi Ernő és sztentori hangon bejelenti, hogy a bank akár 2 millióval is többet vesz kosztba, csak mindössze azt kívánja, hogy a felemészített fedezetet hétfőn pótolják.

— Ehez nincs joga! — orditozzák vissza — mert csak 19-ikén van fizetési nap. A kontra-verziót hangosan tárgyalják tovább és egy előkelő ügynök kivesz tárcájából 24 darab ezrest és e szavakkal nyújtja át Keszthelyinek:

— *Nekem a Hazai bank ne várjon hétfőig sem.*

A tőzsde megbotránkozva tárgyalja tovább a bank kiméletlen eljárását.

Közben kiderül, hogy a nagybankok tulajdonrészt kulánsan járnak el a prolongáció körül és bár magasabb repporttétételeket számítottak fel, könnyen és simán bonyolítják le a halasztást. Ennek sem lehetett azonban hatása a fejvesztett spekulációra, mert a bécsi tőzsdéről érkezett hírek hatása alatt viharos árgyengülés állott be, úgy, hogy az árfolyamok gyors egymásutánban zuhantak lefelé.

A délelőtti pusztulás

Az *előtőzsdén* beállott árdevalváció a következő: A tegnapi zárlethez képest csökkentek:

Államvasut 32, Magyar hitel 18, Osztrák hitel 13.50, Leszámitolóbank 16, Rima 29, Közuti 20, Déli vasut 11, Magyar bank 16, Általános köszén 61, Salgó 47, Ganz 250, Magyar cukor 40, Adria 20, Atlantica 13.50, Hazai sorsjegy 10.50 koronával. A korona-járadék is 1 teljes százalékkal lett ismét olcsóbb.

A mult heti fekete szerda pusztításánál is nagyobb volt a mai, mert az akkori legalacsonyabb árfolyamokkal szemben is 30—40, sőt még több koronás zuhanás állott be.

Délben

A délelőtti viharos események híre gyorsan elterjedt a városban, és a déli tőzsdére pénzügyi életünk számos kiválósága, igazgatók, bankvezérek eljöttek. Az üzlet iránya megnyitáskor kissé megjavult, mert a nagy bankok interveniáló vásárlásokat végeztek. A nagy áresés most már nekik is kezd ugyanis veszedelmessé válni. Óriási összegek vannak lombardban és reportban kihelyezve és a fedezetül szolgáló betétek értékének csökkenése a bankokat is veszteséggel fenyegeti. De egyébként is meglátszott,

hogy a piac támasztása kötelességévé tétetett nagy pénzintézeteinknek, melyek a mentési munkával nem is késtek. Mindazonáltal ez intervenciónak csak csekély volt a hatása és mindössze 2—3 koronás javulást értek el néhány papirnál. Persze, nem lehet tudni, hogy nélkülük meddig estek volna az árfolyamok.

Csendesen lanyha

A tőzsde képe a déli zárlethez képest valamivel nyugodtabb lett, bár a forgalom mindvégig igen nagy volt. Az árfolyamok általában még jobban lemorzsolódtak. Az üzlet félreismerhetetlenül normálisabb mederbe terelődött, a kínálat sürgőssége és túlsúlya megszűnt. A nagy izgalom alábbhagyott és a csatamezőn reznált, de újabb előnyömlésre kész csapatok várják az idők fordulását. A tőzsde ma ismét csodálatosan kiállotta a teherpróbát. Vagyonok olvadtak össze, milliók pusztulnak el, de azért a budapesti értékpiacon állja az idők viharát. Ezt a dicséretet tőle megtagadni nem lehet.